

HØRING – FORSLAG TIL ENDRINGER I REGLER FOR ØKOLOGISK PRODUKSJON

På vegne av Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet sender Mattilsynet forslag til endringer i forskrift av 18. mars 2017 nr. 355 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter, akvakulturprodukter, næringsmidler og fôr (økologiforskriften) på høring.

Hovedinnhold i forskriftsutkastet

Forskriftsutkastet foreslår å ta inn følgende to nye EU-forordninger i norsk rett:

Forordning (EU) 2018/1584 gjelder oppdatering av lister over bruk av gjødsel og plantevernmidler i økologisk produksjon. Videreføring av overgangsordningen for bruk av ikke-økologiske proteinråvarer i fôr til økologisk fjørfe og svin, og en klargjøring av at kaustisk soda er tillatt å benytte som rengjøringsmiddel i økologisk birøkt.

Forordning (EU) 2018/949 gjelder krav knyttet til import av økologiske produkter fra tredjeland. Rettsakten oppdaterer informasjon om kontrollorgan, kontrollmyndigheter og produktkategorier tredjeland har godkjenning for. Det er nødvendig med kontinuerlige oppdateringer for å ajourføre all informasjon for å sikre god kontroll med import av økologiske produkter i henhold til regelverket.

Bakgrunn

Økologiforskriften gjennomfører rådsforordning (EF) nr. 834/2007, kommisjonsforordning (EF) nr. 889/2008 og kommisjonsforordning (EF) nr. 1235/2008 med endrings- og gjennomføringsrettsakter. EU har vedtatt to nye endringsforordninger som nå sendes på høring. EU har vedtatt forordningen (EU) 2018/949 som endrer forordning (EF) nr. 1235/2008, og fastsetter gjennomføringsregler til rådsforordning (EF) nr. 834/2007 om regler for import av økologiske produkter fra tredjeland. Rettsakten oppdaterer informasjon om kontrollorgan, kontrollmyndigheter og produktkategorier tredjeland har godkjenning for.

Videre har EU vedtatt forordning (EU) 2018/1584 som endrer forordning (EF) nr. 889/2008 om gjennomføringsbestemmelser til rådsforordning (EF) nr. 834/2007 om fastsettelse av regler for økologisk produksjon og merking av økologiske produkter. Rettsakten endrer flere artikler og vedlegg I, II og VIIIa i forordning (EF) nr. 889/2008. Vedlegg I omfatter

gjødselprodukter, vedlegg II omfatter plantevernmidler og vedlegg VIIIa tilsetningsstoffer som er tillatt å bruke i økologisk vinproduksjon.

Rettsaktene må gjennomføres ved endring av forskrift av 18. mars 2017 nr. 355 om økologisk produksjon og merking av økologiske landbruksprodukter, akvakulturprodukter, næringsmidler og fôr (økologiforskriften). Forordningene er vedtatt i EU og er under vurdering i EØS/EFTA-statene. Forordningene følger vedlagt på engelsk og dansk, siden norsk oversettelse ikke foreligger pr. i dag.

Innholdet i forskriftsutkastet

Forordning (EU) 2018/949

Rettsakten endrer vedlegg III og IV i forordning (EF) nr. 1235/2008 om fastsettelse av gjennomføringsbestemmelser til rådsforordning (EF) nr. 834/2007 når det gjelder ordninger for import av økologiske produkter fra tredjeland. Vedlegg III i forordning (EF) nr. 1235/2008 inneholder en liste over tredjeland, hvor produksjonssystem og kontrollsystem for økologisk produksjon er anerkjent som ekvivalente med forordning (EF) nr. 834/2007. Vedlegg IV i forordning (EF) nr. 1235/2008 inneholder en liste over godkjente kontrollorganer eller myndigheter, som kan føre kontroll med økologisk produksjon i angitte tredjeland og produktkategorier etter ekvivalensprinsippet.

Rettsakten gjennomfører følgende hovedendringer i forordning (EF) nr. 1235/2008:

Vedlegg III:

- Chile er inkludert i vedlegg III med bakgrunn i at det inngått en gjensidig handelsavtale mellom EU og Chile (jfr. Rådsbeslutning (EU) 2017/2307).
- For Costa Rica er et nytt kontrollorgan anerkjent.
- For Sveits er det endring i kontaktinformasjon for enkelte kontrollorgan.
- For Tunisia er det endring i kontaktinformasjon for kompetent myndighet og enkelte kontrollorgan, og nytt kontrollorgan er anerkjent. Anerkjennelsen for ett kontrollorgan er trukket tilbake.
- For Sør-Korea er det endring i kontaktinformasjon, og nye kontrollorgan er anerkjente. Anerkjennelsen for ett kontrollorgan er trukket tilbake.

Vedlegg IV:

- Nye kontrollorgan er anerkjente for å kontrollere økologiske produkter i angitte tredjeland og for spesifikke produktkategorier.
- Utvidelse av virkeområdet for enkelte kontrollorgan til nye tredjeland (geografisk område) og/eller nye produktkategorier.
- Endring i kontaktinformasjon for enkelte kontrollorgan.
- Fjerning av sertifiseringsaktiviteten i tredjeland for enkelte kontrollorgan.
- Siden Chile blir inkludert i vedlegg III, så videreføres anerkjennelse av kontrollorgan i vedlegg IV kun for kontroll av økologisk produksjon i Chile for produkter innen kategori A, D or F som ikke er omfattet av vedlegg III.

Nærmere om endringene som gjelder Chile:

I forordning (EF) nr. 1235/2008 vedlegg III er det spesifisert at produkter i spesifikke produktkategorier kan importeres fra Chile. Det er imidlertid angitt at dette gjelder med den begrensning at bare produkter angitt i handelsavtalen mellom EU og Chile kan importeres fra Chile.

EU har inngått en gjensidig handelsavtale med Chile om økologiske produkter som regulerer både import og eksport. Vedlegg I til avtalen angir de økologiske produktene som EU anerkjenner som ekvivalente og som kan importeres til og omsettes som økologiske i EU. Slike handelsavtaler er utenfor EØS-avtalens virkeområde, men innholdet i og formålet med den del av avtalen som gjelder hvilke økologiske produkter som skal kunne importeres til EU fra Chile er EØS-relevant. Vi vurderer derfor at det er behov for en tilpasning til denne bestemmelsen når forordningen tas inn i EØS-avtalen.

Forordning (EU) 2018/1584

Rettsakten endrer flere artikler og vedlegg I, II og VIIIa i forordning (EF) nr. 889/2008 om gjennomføringsbestemmelser til rådsforordning (EF) nr. 834/2007 om fastsettelse av økologisk produksjon og merking av økologiske produkter.

Rettsakten gjennomfører følgende hovedendringer i forordning (EF) nr. 889/2008:

➤ **Nye gjødselprodukter (vedlegg I):**

- Kalk fra sukker produksjon (var allerede tillatt fra beteproduksjon)
- Hydrolysert protein av planteopprinnelse
- Xilite (jordforbedring med høyt innhold av organisk materiale som kan erstatte torv)

➤ **Endringer i liste over plantevernmidler (vedlegg II):**

- Nye blir tillatt: natriumbikarbonat (basisstoff), hvitløksekstrakt, COS-OGA (oligosakkarid-plantestyrker), salix spp. Cortex/willow bark extract (basisstoff)
- Spesifisering av eksempler på basisstoffer som er godkjente i økologisk produksjon

➤ **Nye godkjente tilsetningsstoffer i produksjon av økologisk vin (vedlegg VIIIa):**

Potetprotein, gjær protein ekstrakt, inaktivert gjær, autolysat av gjær, gjær skall, gjær mannoproteiner og chitosan.

➤ **Overgangsordning fôr og livkylling (art. 42 og 43):**

Overgangsordningen for bruk av inntil 5% ikke-økologiske proteinråvarer i fôr til økologisk fjørfe/svin og bruk av ikke-økologisk livkylling forlenges fra 31.12.2018 til 31.12.2020.

➤ **Tilsetning av vitaminer og mineraler i økologisk barnemat (art. 27 f):**

Rettsakten klargjør at det er tillatt å tilsette vitaminer/mineraler etter ernæringsmessig behov i økologisk barnemat dersom det er definerte normer i generelt regelverk.

➤ **Rengjøringsmiddel i økologisk birøkt (art. 25.1):**

Rettsakten klargjør at natriumhydroksyd (kaustisk soda) er tillatt å bruke som rengjøringsmiddel i økologisk birøkt.

➤ **Notifisering av overtredelsessaker (art. 92 a):**

Rettsakten gjennomfører et nytt krav om at overtredelsessaker i et land skal notifiseres til Kommisjonen og andre land dersom saken har effekt og involverer dette landet.

➤ **Fôr til reker (art. 25(I)(3b):**

Åpning for bruk av økologisk kolesterol i fôr til reker i yngelfasen. Det tillates å bruke ikke-økologisk kolesterol med spesifikk opprinnelse dersom økologisk ikke er tilgjengelig. Dette er en korrigering av en feil som ble gjort ved sist regelverksendring. Bruk av kolesterol ble ved en feil kun tillatt å bruke i tilvekst perioden og ikke i yngelperioden hvor dette også er essensielt.

Generelt om gjennomføring av forordninger

Endringsforskriften gjennomfører to nye EU-forordninger. Forordningsformen velges av EU i tilfeller hvor det er behov for at regelverket skal gjelde likelydende i hele EU, og hele EØS-området. Forordningene gjelder direkte i alle EUs medlemsland, men må gjøres til del av norsk rettsorden. På grunn av behovet for likelydende regelverk stiller EØS-avtalen strenge krav til gjennomføringen, nemlig at forordningene "som sådan gjøres til en del av avtalepartenes interne rettsorden", jf. EØS-avtalen art. 7. I Norge er "henvisningsteknikken" valgt for å ivareta dette kravet, se forskriftsforslaget §§ 3 og 4. Dette innebærer at forskriften fastsetter at de aktuelle forordningene, gjelder som forskrift. Forordningene er da bindende som norsk forskrift, med unntak av de tilpasninger som følger av EØS-avtalen. Teksten i forordningene tas ikke inn i forskriftens paragrafer.

Denne metoden innebærer at rettigheter og plikter ikke kan leses direkte ut av forskriften. Brukere må gå til selve forordningsteksten for å finne dem. For å lette tilgjengeligheten, er forordningsteksten lagt ved høringen her. I forbindelse med kunngjøring av forskriften, vil Mattilsynet sørge for at forordningsteksten også blir å finne i tilknytning til forskriften.

Konsekvensutredning

Forordning (EU) 2018/949

Det vurderes at endringene som gjøres i regelverket for import av økologiske produkter fra tredjeland ved forordning (EU) 2018/949 ikke vil medføre konsekvenser av betydning for norske virksomheter eller myndigheter. Mattilsynet mener at rettsakten er relevant og akseptabel forutsatt at det etableres tilpasningstekster når den innlemmes i EØS-avtalen. Avhengig av hvilke tilpasninger som etableres når rettsakten blir tatt inn i EØS-avtalen, vil imidlertid rettsakten kunne få administrative konsekvenser for norske myndigheter for import av produkter fra Chile.

Det er behov for kontinuerlige oppdateringer i vedlegg III og IV i forordning (EF) nr. 1235/2008, for å ajourføre alle bestemmelser og informasjon som er knyttet til tredjeland, kontrollorgan og kontrollmyndighet.

Forordning (EU) 2018/1584

Endringer som gjøres ved forordning (EU) 2018/1584 vurderes til ikke å medføre økonomiske eller administrative konsekvenser av betydning for norske virksomheter eller myndigheter. Flere av endringene vurderes til å ha nyttevirkning, og følgende endringer er spesielt av betydning for økologiske virksomheter og næringen i Norge:

- Endringer i listene over tillatte tilsetningsstoffer og produkter i økologisk produksjon gir bedre valgmuligheter for virksomhetene. Endringene har vært vurdert og anbefalt av EGTOP (Expert group of organic production), og vurdert opp imot økologiske prinsipper og nødvendighet for bruk. Det ser ut til at særlig åpningen for bruk av natriumbikarbonat som plantevernmiddel (basisstoff) er av betydning for

næringen, og er relevant å bruke mot f.eks. soppsykdommer som skurv i økologisk fruktdyrking. Dette stoffet har tidligere vært tillatt i økologisk produksjon, og har nå fått fornyet godkjenning.

- Videreføring av overgangsordningen for bruk av ikke-økologiske proteinråvarer i fôr til økologisk fjørfe/svin. Vi har mottatt informasjon fra fôrbransjen om mangel på økologiske proteinråvarer av nødvendig mengde og kvalitet. Videreføring av overgangsordningen er derfor nødvendig for å sikre god fôr kvalitet for å ivareta dyrehelse og dyrevelferd.
- Klargjøring i regelverket om at kaustisk soda kan benyttes som rengjøringsmiddel i økologisk birøkt. Regelverket har til nå vært uklart om bruk av kaustisk soda er tillatt å bruke i økologisk birøkt. Vi har vært i kontakt med Norges Birøkerlag, som har vist til at kaustisk soda vurderes som viktig og kritisk for å kunne sikre nødvendig rengjøring og forebygge mot smitte. Det er derfor positivt at regelverket nå er klart på dette området.

Hørings svar

[Hørings svar sendes inn via lenke på Mattilsynets nettside:](#) Alle høringsinnspill vil offentliggjøres på denne nettsiden til Mattilsynet.

Høringsfrist: 08.02.2019

Med hilsen

Are Tømmerberg Sletta
Seksjonssjef
Mattilsynet, hovedkontor, seksjon planter

Vedlegg:

- Forslag til endringsforskrift
- [Forordning \(EU\) 2018/949 \(en\)](#)
- [Forordning \(EU\) 2018/949 \(da\)](#)
- [Forordning \(EU\) 2018/1584 \(en\)](#)
- [Forordning \(EU\) 2018/1584 \(da\)](#)
- Liste over høringsinstanser